

De groeiende invloed van de manosphere online en offline

Rutgers werkt dagelijks aan het verbeteren van het welzijn en de gezondheid van jongeren. We helpen ze gezonde relaties aan te gaan, nemen schadelijke gendernormen weg en geven betrouwbare informatie over seksuele en reproductieve gezondheid. Dit doen we in samenwerking met docenten, jongerenwerkers, jeugdzorgprofessionals, zorgverleners, beleidsmakers en natuurlijk jongeren zelf. Van hen horen we regelmatig zorgen over de toenemende populariteit van de manosphere. Influencers uit de manosphere, een verzameling van online gemeenschappen die schadelijke opvattingen over mannelijkheid verspreiden, keuren geweld tegen vrouwen en lhbti+ personen goed en zijn een boegbeeld voor miljoenen volgers, voornamelijk jonge jongens.ⁱ Onderzoeken laten zien dat de manosphere steeds meer mainstream wordt en beïnvloedt hoe jonge Nederlandse jongens kijken naar mannelijkheid, relaties en seksualiteit.ⁱⁱ

In onze gesprekken met jongens vertellen ze dat ze zich niet gezien voelen in de problemen die zij ervaren, dat er meer aandacht lijkt te zijn voor vrouwen en lhbti+ personen dan voor hen en dat mannen vaak in een negatief worden daglicht geplaatst. In de manosphere vinden ze steun en antwoord op hun vragen én horen ze dat de emancipatie van vrouwen en feminisme de oorzaken zijn van hun problemen. Ze krijgen een onrealistisch gekaderd beeld van hoe ze zich als man moeten gedragen, zoals dat een succesvolle man gespierd is, veel geld heeft, zich niet kwetsbaar opstelt en een onderdanige vriendin heeft. Onderzoek laat zien dat jongen die deze opvattingen hanteren eerder kampen met mentale problemen zoals depressiesⁱⁱⁱ, het slechter doen in het onderwijs^{iv}, risicovol gedrag vertonen^v en eerder pleger zijn van seksueel grensoverschrijdend gedrag.^{vi}

De problemen van de manosphere beïnvloeden niet alleen de jongens die deze content consumeren. Recent Nederlands onderzoek laat zien dat de manosphere invloed heeft op de sociale veiligheid in de klas. Jongens doen in de klas uitspraken zoals 'dat in sommige situaties het oké is om een vrouw te slaan'. Professionals missen handvatten om met dit nieuwe fenomeen om te gaan en zijn zoekende hoe ze nu een sociale veilige norm kunnen blijven waarborgen.^{vii}

De manosphere heeft ook zijn uitwerking op de maatschappij. De schadelijke opvattingen uit de manosphere worden mainstream en genieten daarmee ook in de samenleving een groter podium. Deze opvattingen zijn een voedingsbodem voor vormen van geweld, zoals seksueel grensoverschrijdend gedrag, (ex)partnergeweld en femicide. Deze grote, structurele en diepgewortelde problemen in Nederland, lopen het risico nóg groter te worden. 54% van de meiden tussen 12 en 24 jaar en 22% van de jongens maakt fysieke seksuele grensoverschrijding mee.^{viii} Een veilige samenleving, waarin Nederlanders respect hebben voor elkaars wensen en grenzen en seksueel geweld minder voorkomt, vergt structurele inzet op preventie. Het betrekken van jongens en mannen is essentieel, zodat jongens leren dat ze het onrealistisch mannelijkheidsbeeld dat ze online zien niet hoeven te volgen. Dit is goed voor henzelf én hun omgeving.

Wat kan de Tweede Kamer doen?

Om de schadelijke invloed van de manosphere tegen te gaan moeten Kamerleden inzetten op de volgende drie aanbevelingen.

1. Maak preventie prioriteit, met bijbehorende middelen, tijd én geld

De manosphere dreigt alle inspanningen van de afgelopen jaren om seksueel geweld te voorkomen teniet te doen. Schadelijke mannelijkheidsnormen, die in de manosphere sterk aanwezig zijn, zijn een voedingsbodem voor o.a. seksueel geweld. Zonder structurele preventie, gericht op het inperken van de schadelijke effecten van de manosphere, blijft het dweilen met de kraan open. Veranker preventie daarom structureel in beleid van verschillende ministeries. Daarnaast moeten de ambities op dit gebied in verhouding staan tot de maatschappelijke kosten van gendergerelateerd geweld (geschat op 14 miljard euro per jaar).^{ix} Om duurzame resultaten te behalen is structurele financiering noodzakelijk. Financiering mag niet langer incidenteel en afhankelijk van de waan van de dag zijn. Bouw verder op het werk dat verricht is in het Nationaal Actieprogramma en door de Regeringscommissaris, onder regie van de Nationaal Coördinator Geweld tegen vrouwen en Huiselijk geweld.

2. Zet in op mannenemancipatie en betrek jongens actief bij de oplossing

Jongens zijn geen probleem dat opgelost moet worden, maar een cruciaal onderdeel van de oplossing. Lange tijd is er beperkt aandacht geweest voor de problematiek van jongens en mannen, bijvoorbeeld rond mentale gezondheid. Dit belemmert ook hun betrokkenheid bij het voorkomen van geweld. Door positieve en realistische alternatieven voor schadelijke mannelijkheidsnormen aan te bieden, met specifieke aandacht voor jongens die worstelen met hun identiteit en positie in de samenleving, worden jongens onderdeel van de oplossing. Om dit te realiseren moeten we investeren in evidence-based interventies en in de (door)ontwikkeling en implementatie daarvan. Versterk daarnaast de deskundigheid van professionals zoals in onderwijs en zorg en sport met name op het gebied van mediawijsheid en het bespreekbaar maken van mannelijkheid.

3. Pak online vrouwen- en lhbti+ haat aan als veiligheidsprobleem

De manosphere laat zien hoe online omgevingen bijdragen aan de normalisering van haat, seksisme en geweld. Erken deze dynamiek expliciet in mediabeleid en platformregulering. Versterk samenwerking met online platforms en ontwikkel en implementeer wet- en regelgeving om schadelijke content tegen te gaan. Besteed hierbij extra aandacht aan het beschermen van kwetsbare groepen, zoals lhbti+ jongeren, die vaak doelwit zijn van online haat. Investeer daarnaast in bewustwording en mediawijsheid onder jongeren en volwassenen en hoe zij zich uit kunnen spreken tegen online haat, met specifieke aandacht voor jongens.

De manosphere is niet slechts een internetfenomeen, maar een product van schadelijke mannelijkheidsnormen die nu online een steeds groter podium krijgen. We zien dat de manosphere doordringt in het dagelijks leven van jongens en hen en hun omgeving negatief beïnvloedt. Samen met jongens kunnen we deze problematiek aanpakken. Wanneer we hen realistische en gezonde alternatieven aanrijken in hun zoektocht naar mannelijkheid, maken we hen bondgenoten in de strijd tegen seksueel geweld. Om die gelijkwaardige en veilige samenleving, waarin jongens onze bondgenoten zijn, te realiseren zijn structurele investeringen in preventie, normverandering en mannenemancipatie noodzakelijk.

-
- ⁱ Haslop, C., Ringrose, J., Cambazoglu, I., & Milne, B. (2024). Mainstreaming the manosphere's misogyny through affective homosocial currencies: Exploring how teen boys navigate the Andrew Tate effect. *Social Media+ Society*, 10(1), 20563051241228811.
- ⁱⁱ Goldenberg, O., Hofman, E., & Verbeek, J. (2025, May 24). 'Vrouwen geven niets om jou' – *De Groene Amsterdammer*. 22. <https://www.groene.nl/artikel/vrouwen-geven-niets-om-jou>
- ⁱⁱⁱ Herreen, D., Rice, S., Currier, D., Schlichthorst, M., & Zajac, I. (2021). Associations between conformity to masculine norms and depression: age effects from a population study of Australian men. *BMC Psychology*, 9(1). <https://doi.org/10.1186/s40359-021-00533-6>
- ^{iv} Van Houtte, M. (2023). Understanding the gender gap in school (dis) engagement from three gender dimensions: the individual, the interactional and the institutional. *Educational studies*, 49(2), 260-278.
- Onderwijsraad. (2020). Verschillen in het onderwijs: een verkenning van sekseverschillen in het onderwijs. Onderwijsraad (pp. 37–77).
- ^v Patr6-Hern6ndez, R. M., Nieto Robles, Y., & Limi6nana-Gras, R. M. (2020). The relationship between Gender Norms and Alcohol Consumption: A Systematic Review. *Relaci6n entre las normas de g6nero y el consumo de alcohol: una revisi6n sistem6tica*. *Adicciones*, 32(2), 145–158. <https://doi.org/10.20882/adicciones.1195>
- ^{vi} Koole, J., Geerlings, J., Ardon, D., Holleman, C., Sanchez Ramirez, C., & Van Berlo, W. (2025). *Wat werkt bij de preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag en lhbtq+ geweld: Achtergrondossier over feiten, cijfers en werkzame aanpak*. Rutgers & Movisie.
- ^{vii} Van Werkhoven, J., & Eulderink, K. (2026). *Ervaringen van onderwijsprofessionals met de invloed van de man sfeer op de sociale veiligheid binnen het onderwijs* (Rapport nr. 2026/43). Ipsos I&O Publiek.
- ^{viii} De Graaf, H., Oldenhof, A., Kraan, Y., Beek, T., Kuipers, L., & Vermey, K. (2024b). *Seks onder je 25e: Seksuele gezondheid van jongeren in Nederland anno 2023*. Rutgers/SoaAids Nederland.
- ^{ix} Kisa, M., De Paolis, S., Puts, E., & Mantouvalou, K. (2021). *The costs of gender-based violence in the European Union*. European Institute for Gender Equality.